

En il mund dals plects e plectaris

Il servetsch da translaziuns da la Lia rumantscha exista dapi 20 onns

DA GABRIELA HOLDEREGGER

■ **Translatar, lectorar, curreger.** En il servetsch da translaziuns da la Lia rumantscha (LR) n'èsi darar quiet. Da la damaun fin la saira arrivon faxs ed e-mails cun dumondas da translaziun captivantas, spinusas, legras, mintgatant era exoticas. En tut las quatter linguas naziunalas. E tranteren scalina anc il telefon. «Bun di, jau avrel l'emna proxima in salun da coiffeur e tschertg in num spezial per mia fatschenta.» Quai n'è betg ina incumbensa simpla. La clienta na vul betg ina translaziun, mabain ideas, propostas per in num da fatschenta original en rumantsch. Era quai tutga tranter auter tar la lavur dal servetsch da translaziuns. Era sche las translaturas n'èn betg spezialistas per texts da reclama, emprovan ellas da tschertgar soluziuns per slogans tudestgs che na sa laschan translatar pled per pled en rumantsch. Ina lavur che dumonda dad ellas gronda flexibilitad, buna cumpetenza linguistica, creativad e plaschair da lavurar cun la lingua. Ellas cumenzan a

rimnar ideas, consulteschan ils vocabularis ed oravant tut la banca da datas dal Pledari grond.

Las translaturas ston esser «allrounders»

Il servetsch da translaziuns da la LR exista dapi l'onn 1982 ed è damai tuttina vegl sco il rumantsch grischun (RG). Cun la creaziun dal RG è creschida a moda rasanta la dumonda da persunas privatas, ma era da societads, d'interpresas e d'instituziuns publicas da laschar translatar texts en rumantsch. Il servetsch da translaziuns è sa sviluppà en il decurs da quests ventg onns ad ina agenzia da translaziuns professiunala cun ina gronda purschida da prestaziuns ed ina clientella fidaivla.

La gronda part da las incumbensas pertutgan translaziuns dal tudestg en RG, circa in quart translaziuns en ils idioms. Las translaturas ston avair bunas enconuschientschas – almain passivas – da tut las quatter linguas naziunalas per pudair satisfar a las dumondas da translaziun multifaras. Il spectrum da las incumbensas tanscha da brochuras e

guids, sur publicaziuns pli grondas, texts da differents secturs professiunals, inscripziuns e texts da diever fin ad artitgels da gasetta ed inserats. En il servetsch da translaziuns da la LR na datti damai naginas spezialistas sco en instituziuns sumegliantas d'altres linguas, nua che mintgamai ina persuna è responsabla per in tschertg sector: Qua sto mintgina esser in «allrounder».

Sper las translaziuns survegn il servetsch era adina puspè dumondas per lectorats en rumantsch grischun ed en ils idioms. Auturas ed auturs vulan laschar lectorar ils pli differents texts. Quai è ina lavur che pretenda gronda atenziun ed exactadad da la lectora. D'ina vart vai per curreger sbagls da grammatica, sintaxa e vocabulari. Da l'autra vart dovri era in sentiment linguistic, bunas enconuschientschas dals auters idioms, sensibilitad per texts en general e per dumondas stilisticas.

Il Pledari grond è daventà indispensabel

«Dastgass jau trametter ina pitschna translaziun? I fa preschunas.» Cun questa frasa vegn il servetsch da translaziuns confruntà fitg savens. Squetsch da temp, hectica, muments caotics – era quai tutga tar la vita da mintga di d'ina translatura. Per fortuna stattan a disposiziun oz numerus meds d'agid pratics che faciliteschan, ma accelereschan era la lavur. Il Pledari grond per exempel cun prest 200 000 plects e locuziuns è daventà in instrument da lavur indispensabel per pudair lavurar a moda professiunala, raziunala e speditiva. Avant ventg onns stuevan las translaturas anc impunder bler temp ed energia per tschertgar e crear – cun agid dal post da rumantsch grischun – ina gronda part dals plects necessaris. Era ils meds d'agid electronics èn daventads pli moderns ed effizients. La maschina da sriver e pli tard in pitschen computer primitiv senza harddisk èn vegnids remplazzads tras ils computers moderns dad oz cun e-mail ed internet. Quels ed ils clients procuran era en l'avegnir ch'i na vegn betg quiet en il servetsch da translaziuns.

legghenda